

ย้ายบุคคลเข้าทะเบียนบ้าน ... มีผลโดยตรงต่อการเลือกผู้ใหญ่บ้าน
ต้องพ้นจากตำแหน่ง ... !!

โดย นายปกครอง

อุทธรณ์คดีปกครองที่จะนำมาเสนอในฉบับนี้
เป็นการเลือกผู้ใหญ่บ้านที่ไม่สุจริตและเที่ยงธรรม เพราะมีการย้ายบุคคลเข้ามาในทะเบียนบ้าน
และไม่ได้อาศัยอยู่จริง แต่ไปใช้สิทธิเลือกผู้ใหญ่บ้าน

ข้อเท็จจริง ในคดีนี้ คือ มีผู้สมัครเลือกผู้ใหญ่บ้าน ๒ ราย แต่ก่อนที่จะมีการเลือกผู้ใหญ่บ้านนาย ป.
ผู้สมัครหมายเลข ๒ ได้ย้ายบุคคลภายนอกเข้ามาในทะเบียนบ้านของตน ทะเบียนบ้านของบิดาและทะเบียนบ้าน
ของญาติ รวมจำนวน ๑๒ ราย โดยที่บุคคลดังกล่าวไม่ได้อาศัยอยู่จริง และบุคคลทั้งหมดก็ได้ไปใช้สิทธิเลือก
ผู้ใหญ่บ้านครั้งนี้ด้วย

ผลการเลือกผู้ใหญ่บ้านปรากฏว่า นาย ป. ได้คะแนน ๗๙ คะแนน แต่ผู้สมัครอีกรายได้คะแนน
๖๖ คะแนน นายอำเภอจึงมีคำสั่งแต่งตั้งให้เป็นผู้ใหญ่บ้าน แต่ผู้สมัครอีกรายซึ่งได้คะแนนเป็นลำดับที่ ๒
ได้คัดค้านว่า การเลือกผู้ใหญ่บ้านไม่ได้เป็นไปด้วยความบริสุทธิ์ ยุติธรรม เพราะมีการย้ายบุคคลภายนอก
เข้าทะเบียนบ้านเพื่อหวังผลการเลือกผู้ใหญ่บ้าน

ในการสอบสวนข้อเท็จจริง ... นาย ป. ได้บันทึกถ้อยคำให้ไว้ต่อคณะกรรมการสอบสวนข้อเท็จจริง
โดยยอมรับว่าได้ย้ายบุคคลภายนอกหมู่บ้านเข้ามาในทะเบียนบ้านของตน ทะเบียนบ้านของบิดาและทะเบียนบ้าน
ของญาติ รวมจำนวน ๑๒ ราย โดยที่บุคคลดังกล่าวไม่ได้อาศัยอยู่จริง โดยไม่ทราบว่าจะมีผลทำให้การเลือก
ผู้ใหญ่บ้านเป็นไปโดยไม่สุจริตและเที่ยงธรรม และทราบว่าบุคคลทั้งหมดได้ไปใช้สิทธิเลือกผู้ใหญ่บ้านครั้งนี้ด้วย

ผู้ว่าราชการจังหวัด (ผู้ถูกฟ้องคดี) จึงได้ออกคำสั่งให้นาย ป. พ้นจากตำแหน่งผู้ใหญ่บ้าน

ศาลปกครองสูงสุดวินิจฉัยว่า การย้ายชื่อบุคคลอื่นจากภายนอกหมู่บ้านจำนวน ๑๒ ราย
เป็นการย้ายเข้ามาเพื่อให้มีชื่อในทะเบียนบ้านโดยไม่ได้อาศัยอยู่จริง บุคคลดังกล่าวจึงเป็นผู้ขาดคุณสมบัติ
เป็นผู้มีสิทธิเลือกผู้ใหญ่บ้านตามมาตรา ๑๑ แห่งพระราชบัญญัติลักษณะปกครองท้องที่ พระพุทธศักราช ๒๔๕๗
แก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติลักษณะปกครองท้องที่ (ฉบับที่ ๑๑) พ.ศ. ๒๕๕๑ และการที่บุคคลดังกล่าว
ได้ไปใช้สิทธิเลือกผู้ใหญ่บ้าน ผลการเลือกมีคะแนนแตกต่างกันเพียง ๑๓ คะแนน การแจ้งย้ายบุคคลภายนอก
หมู่บ้านเข้ามาในทะเบียนบ้านจำนวน ๑๒ ราย จึงเชื่อได้ว่ามีผลโดยตรงต่อการเลือกผู้ใหญ่บ้าน จึงเป็นการเลือก
ผู้ใหญ่บ้านที่ไม่เป็นไปโดยสุจริตและเที่ยงธรรมตามมาตรา ๑๓ วรรคหนึ่ง แห่งพระราชบัญญัติดังกล่าว

และถึงแม้ผู้ว่าราชการจังหวัดจะมีคำสั่งให้นาย ป. พ้นจากตำแหน่งเมื่อล่วงเลยระยะเวลา ๙๐ วัน
นับแต่วันที่นายอำเภอมีคำสั่งแต่งตั้งให้เป็นผู้ใหญ่บ้านก็ไม่เป็นเหตุให้คำสั่งนั้นไม่ชอบด้วยกฎหมาย เพราะบทบัญญัติ
มาตรา ๑๓ วรรคห้า แห่งพระราชบัญญัติดังกล่าว มิได้บัญญัติผลในทางกฎหมายที่จะเกิดขึ้นตามมาในกรณีที่
ผู้ว่าราชการจังหวัดมิได้มีคำสั่งภายในกำหนดระยะเวลา ๙๐ วัน แต่อย่างไรก็ดี ระยะเวลาที่กำหนดดังกล่าว
เป็นเพียงระยะเวลาที่กฎหมายมีเจตนาที่จะให้มีผลเป็นการเร่งรัดปฏิบัติราชการเท่านั้น

คำสั่งให้นาย ป. พ้นจากตำแหน่งผู้ใหญ่บ้านจึงชอบด้วยกฎหมาย (คำพิพากษาศาลปกครองสูงสุด
ที่ อ. ๑๑๕๗/๒๕๖๑)

คดีนี้ถือเป็นอุทธรณ์ที่ดีสำหรับผู้ที่ประสงค์จะสมัครรับเลือกผู้ใหญ่บ้าน จะต้องไม่กระทำการใด
ที่จะส่งผลให้การเลือกผู้ใหญ่บ้านไม่สุจริตและเที่ยงธรรม เช่น การย้ายบุคคลเข้ามาในทะเบียนบ้านโดยไม่ได้อาศัย
อยู่จริงเพื่อหวังผลในการเลือกตั้งและหากมีการกระทำที่มีลักษณะไม่สุจริตและเที่ยงธรรม ผู้ว่าราชการจังหวัด
ย่อมมีอำนาจออกคำสั่งให้พ้นจากตำแหน่งได้แม้ว่าจะล่วงเลยระยะเวลา ๙๐ วันนับแต่วันที่นายอำเภอมีคำสั่ง
แต่งตั้งให้เป็นผู้ใหญ่บ้าน (ปริกษาศาลปกครองได้ที่สายด่วนศาลปกครอง ๑๓๕๕)